

บทที่ 3

ปัญหาในการดำเนินมาตรการตามกฎหมายคนเข้าเมืองต่อเด็กและเยาวชนและกรณีตัวอย่าง

การดำเนินมาตรการต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดต่อ พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 นั้นจะต้องเหมาะสมและมีความสอดคล้องกันระหว่างกฎหมายภายในประเทศที่บังคับใช้ด้วยกันเองกับกฎหมายระหว่างประเทศที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีสมาชิกก็คืออนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก โดยรัฐที่เป็นสมาชิกจะต้องมุ่งส่งเสริมให้มีการตรากฎหมายภายในประเทศของตนให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ตามอนุสัญญา ฯ โดยมุ่งคุ้มครองถึงผลประโยชน์สูงสุดของเด็กและเยาวชน แต่มิได้หมายความว่าเมื่อเด็กและเยาวชนได้เข้ามากระทำความผิดตามที่กฎหมายภายในประเทศได้บัญญัติไว้แล้ว จะลงโทษหรือดำเนินมาตรการใด ๆ ต่อเด็กและเยาวชนนั้นมิได้

มาตรการการดำเนินคดีต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดต่อ พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522

1. มาตรการการดำเนินคดีต่อเด็กและเยาวชนโดยทางศาล เมื่อมีการกล่าวหาดำเนินคดีกับเด็กหรือเยาวชน ซึ่งพนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถที่จะทำการเปรียบเทียบปรับให้คดีเสร็จสิ้นไปได้ ทั้งนี้เนื่องจากติดขัดด้วยข้อกฎหมายโดยตัวของ พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 เองที่เด็กและเยาวชนนั้นกระทำความผิดในฐานที่คณะกรรมการเปรียบเทียบปรับ ตามมาตรา 84 พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ไม่ได้มอบอำนาจเอาไว้ พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะดำเนินการเปรียบเทียบปรับได้ หรือเมื่อเด็กและเยาวชนนั้นได้กระทำความผิดตาม พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ในฐานที่คณะกรรมการเปรียบเทียบปรับ ตามมาตรา 84 พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ได้มอบอำนาจไว้ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ทำการเปรียบเทียบปรับได้ก็ตาม แต่ถ้าหากเด็กหรือเยาวชนนั้นไม่ชำระค่าปรับภายใน 15 วัน นับแต่วันที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ทำการเปรียบเทียบปรับคดีก็ไม่ระงับ หรือคดีไม่เลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 38¹ การสอบสวนดำเนินคดีก็ยังคงต้องดำเนินต่อไป โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2534 มาตรา 51 เมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบดำเนินการสอบสวนเสร็จสิ้นภายในระยะเวลาตาม มาตรา 51 นี้ แล้วจะส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมทั้งความเห็นไปยังพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลเยาวชนและครอบครัว ศาลก็จะให้คำนาจตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับว่าเด็กหรือเยาวชนนั้นมีอายุอยู่ในเกณฑ์เท่าใด ตามมาตรา 73, 74, 75, และ 76 ซึ่งเป็นมาตรการทางกฎหมายที่ให้อำนาจแก่ศาลในการดำเนินการต่อเด็กหรือเยาวชน ที่กระทำความผิด ซึ่งเรียกว่า วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน จะเห็นได้ว่ามาตรการที่อยู่ในอำนาจของศาลมีอยู่หลายมาตรการ กล่าวคือ เมื่อเด็กกระทำความผิดตามที่กฎหมายบัญญัติ เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษเลย (ป.อาญา มาตรา 73) ใช้วิธีการสำหรับเด็ก (ป.อาญา มาตรา 74) วิธีการลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดลงกึ่งหนึ่ง (ป.อาญา มาตรา 75) และวิธีการลดมาตราส่วนโทษลงหนึ่งในสามหรือกึ่งหนึ่ง (ป.อาญา มาตรา 76) ซึ่งมาตรการต่าง ๆ เหล่านี้เป็นมาตรการทางกฎหมายที่อยู่ในอำนาจของศาลที่จะเลือกใช้บังคับต่อเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดตามที่กฎหมายบัญญัติ ตามความเหมาะสมและตามเกณฑ์อายุที่กฎหมายบัญญัติไว้

ซึ่งมาตรการการดำเนินการต่อเด็กและเยาวชนที่ได้กระทำความผิดต่อกฎหมายเข้าเมืองของไทยโดยทางศาลนี้ สภาพทางไต่พินิจก็คล้ายคลึงระหว่างการสอบสวนของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบก่อนที่จะส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานสอบสวนยื่นฟ้องเด็กหรือเยาวชนนั้นต่อศาล พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบจะต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2534 มาตรา 50 และมาตรา 51 กล่าวคือ เมื่อมีการแจ้งการจับกุมตัวเด็กหรือเยาวชน พนักงานสอบสวนจะต้องถามปากคำเด็กหรือเยาวชนให้เสร็จภายในเวลา 24 ชั่วโมงนับแต่เวลาที่เด็กหรือเยาวชนนั้นมาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน (มาตรา 50) หลังจากนั้นจะต้องส่งตัวเด็กหรือเยาวชนนั้นไปยังสถานพินิจเพื่อการควบคุม ส่วนระยะเวลาในการสอบสวนต้องให้เสร็จสิ้นภายใน 30 วัน นับแต่วันที่เด็กหรือเยาวชนนั้นถูกจับกุมและส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมความเห็นไปยังพนักงานอัยการ (มาตรา 51 วรรคแรก) แต่ถ้า

¹ กุศล บุญยีน, คำอธิบายกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติบรรณการ, 2539), หน้า 76 - 77.

ความผิดอาญาที่เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดนั้นเมื่ออัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกเกิน 6 เดือน แต่ไม่เกิน 5 ปี พนักงานสอบสวนสามารถขอผิดฟ้องได้อีกครั้งละ 15 วัน แต่ไม่เกิน 2 ครั้ง (มาตรา 51 วรรคสอง) และหากอัตราโทษที่กำหนดไว้ให้จำคุกเกิน 5 ปี พนักงานสอบสวนก็สามารถอ้างเหตุจำเป็นเพื่อขอผิดฟ้องได้อีก 2 ครั้ง ๆ ละ 15 วัน (มาตรา 51 วรรคสาม) รวมระยะเวลา 90 วัน ที่เด็กและเยาวชนจะต้องถูกควบคุมอยู่ที่สถานพินิจก่อนที่พนักงานอัยการจะยื่นฟ้องต่อศาล จะเห็นได้ว่าในบางกรณีที่เป็นความผิดเล็กน้อย แต่เด็กหรือเยาวชนจะต้องถูกส่งตัวไปควบคุมยังสถานพินิจนานเกินไป อาจทำให้เกิดผลกระทบต่ออนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กในเรื่องของการคุ้มครองผลประโยชน์สูงสุดของเด็กหรือเยาวชน

2. มาตรการการดำเนินคดีต่อเด็กและเยาวชนโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบหรือพนักงานเจ้าหน้าที่

2.1 พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะดำเนินคดีต่อเด็กหรือเยาวชนโดยการเปรียบเทียบปรับ แต่ต้องเป็นฐานความผิดที่เด็กหรือเยาวชนนั้น ได้กระทำความผิดต่อกฎหมายเข้าเมืองของไทย ที่คณะกรรมการเปรียบเทียบปรับตาม พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 84 ได้มอบอำนาจไว้ให้สำหรับทำการเปรียบเทียบปรับได้ ส่วนความผิดฐานที่คณะกรรมการเปรียบเทียบปรับดังกล่าวไม่ได้มอบอำนาจให้เปรียบเทียบปรับได้ พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ไม่สามารถที่จะเปรียบเทียบปรับเด็กหรือเยาวชนผู้กระทำความผิดดังกล่าวได้ กรณีเช่นนี้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ต้องดำเนินการตามข้อ 1 ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สิ่งที่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบหรือพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องพิจารณาคือ ในเรื่องเกณฑ์อายุของเด็กหรือเยาวชน ตาม ป.อาญา มาตรา 74 และหรือมาตรา 75 หรือมาตรา 76 ด้วย หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นบทตัด กล่าวคือถ้าเด็กอยู่ในเกณฑ์อายุไม่เกิน 14 ปี จะทำการเปรียบเทียบปรับไม่ได้ ส่วนผู้ใดที่อายุอยู่ในเกณฑ์เกินกว่า 14 ปีไปแล้ว ก็สามารถทำการเปรียบเทียบปรับได้ เมื่อพิจารณาผ่านหลักเกณฑ์ ตาม ป.อาญา มาตรา 74, 75, 76 แล้วจึงมาพิจารณาต่อไปว่า ความผิดตามข้อกล่าวหาอันมีอัตราโทษที่จะเปรียบเทียบได้หรือไม่ หรือคณะกรรมการเปรียบเทียบปรับตาม พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 84 มอบอำนาจให้เปรียบเทียบได้หรือไม่ แล้วจึงดำเนินการเปรียบเทียบต่อไปตามนั้น

2.2 พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อาจพิจารณาเลือกวิธีการหรือมาตรการในการผ่อนผันไม่ดำเนินคดีต่อเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดต่อ

กฎหมายคนเข้าเมืองของไทย โดยอาศัยอำนาจตาม พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 54*

ซึ่งมาตรการการดำเนินการต่อเด็กหรือเยาวชนที่ได้กระทำความผิดตามกฎหมายคนเข้าเมืองของไทย โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มาตรการนี้ สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นก็คล้ายในกรณีที่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ใช้มาตรการในการเปรียบเทียบปรับเด็กหรือเยาวชน พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบหรือพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องดำเนินการเปรียบเทียบปรับตามอัตราเปรียบเทียบปรับที่คณะกรรมการเปรียบเทียบปรับได้มอบอำนาจไว้และได้กำหนดอัตราค่าปรับไว้ด้วย** ซึ่งความผิดในบางฐานกำหนดอัตราค่าปรับไว้สูงเกินไป ทำให้เด็กหรือเยาวชนไม่สามารถชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบได้ แต่ในบางครั้งการเปรียบเทียบของพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ส่งผลดีเช่นกัน คือทำให้คดีเสร็จสิ้นกันโดยรวดเร็ว เด็กสามารถเดินทางกลับประเทศของตนพร้อมกับบิดามารดาได้ เพราะบิดามารดาถูกดำเนินคดีโดยการเปรียบเทียบเช่นกัน เป็นการไม่พรวดเด็กจากบิดามารดา ทำให้เด็กได้กลับไปเพื่อการศึกษาเล่าเรียน แต่ความผิดบางฐานตาม พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ที่คณะกรรมการเปรียบเทียบได้มอบอำนาจไว้ให้เปรียบเทียบได้นั้นมีจำนวนสูงเกินไป ทำให้เกิดผลเสียก็คือเด็กหรือเยาวชนไม่สามารถชำระค่าปรับได้ ทำให้คดีต้องดำเนินต่อไปซึ่งเป็นภาระของรัฐบาลไทยเองที่ต้องออกค่าใช้จ่ายเลี้ยงดูผู้ต้องหาหรือผู้ต้องกัก จึงเห็นสมควรให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายคนเข้าเมืองของไทยในส่วนนี้ให้ดียิ่งขึ้นสอดคล้องกับแนวทางตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

* พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 54 วรรคแรก

** คนต่างด้าวผู้ใดเข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือการอนุญาตนั้นสิ้นสุดหรือถูกเพิกถอนแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะส่งตัวคนต่างด้าวนั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักรก็ได้

** บันทึกคณะกรรมการเปรียบเทียบตาม พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2523 ข้อ 18 ความผิดซึ่งกำหนดโทษไว้ตามมาตรา 81 แห่ง พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 (เฉพาะกรณีคนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรโดยการอนุญาตสิ้นสุดหรือถูกเพิกถอนและผู้กระทำความผิดในกรณีดังกล่าวนี้เข้ามาขอตัวเองหรือมาตามหมายเรียก ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการเปรียบเทียบปรับตามจำนวนที่คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักร โดยการอนุญาตสิ้นสุดหรือถูกเพิกถอนวันละ 100 แต่เมื่อรวมกันแล้วไม่เกิน 20,000 บาท

การดำเนินคดีต่อไปโดยส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมความเห็นให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาล เพื่อที่ศาลจะได้ใช้มาตรการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 73 - 76 ดังกล่าว หรือในกรณีที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้อำนาจหรือมาตรการตาม พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 54 ซึ่งมักจะเรียกกันในทางปฏิบัติว่า “ การผ่อนผันไม่ดำเนินคดีตามมาตรา 54 ” ในทางปฏิบัติไม่มีพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบรายใดที่จะปฏิบัติเช่นนั้นหรือหากถ้าจะมีการปฏิบัติเช่นนั้นเกิดขึ้นก็ต้องมีระยะเวลาในการสอบสวน ซึ่งก็จะต้องส่งตัวเด็กหรือเยาวชนผู้กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายคนเข้าเมืองของไทยไปควบคุมตัวไว้ยังสถานพินิจอยู่ดี ส่วนระยะเวลาในการควบคุมเป็นไปตามมาตรา 50,51 (พ.ร.บ.จัดตั้งศาลเยาวชนฯ) ในทางปฏิบัติเช่นกันคงมีแต่เพียงพนักงานเจ้าหน้าที่ * เท่านั้นที่จะปฏิบัติ ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ต้องรวบรวมเอกสารประมวลเรื่องเพื่อให้ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเป็นผู้อนุมัติ ซึ่งก็มีความจำเป็นต้องใช้เวลาในการดำเนินการดังกล่าว หากเป็นการดำเนินการในส่วนกลางขั้นตอนการอนุมัติก็อาจใช้เวลาประมาณ 1-2 วัน แต่ถ้าเป็นการดำเนินการในส่วนภูมิภาคอาจจะต้องใช้ระยะเวลาประมาณ 3-4 วัน ซึ่งก็ยังไม่ทราบแน่ชัดว่าผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจะอนุมัติผ่อนผันให้ไปดำเนินคดีตามเสนอของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือไม่ จึงเป็นปัญหาในทางปฏิบัติเป็นอย่างมาก

* ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 (ฉบับที่ 10) ข้อ 2 (2)

ตารางฐานความผิดบทกำหนดโทษซึ่งคณะกรรมการเปรียบเทียบมอบอำนาจให้พนักงานสอบสวนเปรียบเทียบปรับได้ตาม พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522

ฐานความผิด/ข้อหา	มาตรา	อำนาจการเปรียบเทียบตามที่ คณะกรรมการ ฯ มอบหมาย
	ความผิด/ กำหนดโทษ	มอบหมายมารายงานตัว/ถูกจับกุมตัว
หมวด 1 คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง		
1. ไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียกของคณะกรรมการผู้มีอำนาจเรียกเป็นหนังสือให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อเท็จจริงหรือให้ส่งเอกสาร	ความผิดตามมาตรา 10 มีบทกำหนดโทษตามมาตรา 61 ปรับไม่เกิน 5,000 บาท	ปรับไม่ต่ำกว่า 1,000 บาท/ปรับไม่ต่ำกว่า 2,000 บาท
หมวด 2 การเข้าและออกนอกราชอาณาจักร		
2. บุคคลสัญชาติไทยเดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักร ไม่เดินทางเข้ามาหรือออกไปตามช่องทางด่านตรวจคนเข้าเมือง เขตท่า สถานีหรือท้องที่ และตามกำหนดเวลา ทั้งนี้ตามที่รัฐมนตรีจะได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา	ความผิดตามมาตรา 11 มีบทกำหนดโทษตามมาตรา 62 วรรคสอง ปรับไม่เกิน 2,000 บาท	ปรับไม่ต่ำกว่า 500 บาท/ปรับไม่ต่ำกว่า 1,000 บาท
3. บุคคลสัญชาติไทยเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักร ไม่ยื่นรายการตามแบบที่กำหนดใน	ความผิดตามมาตรา 18 วรรคสอง บทกำหนดโทษตามมาตรา 62 วรรคสอง	ปรับไม่ต่ำกว่า 500 บาท/ปรับไม่ต่ำกว่า 1,000 บาท

ฐานความผิด/ข้อหา	มาตรา	อำนาจการเปรียบเทียบตามที่ คณะกรรมการ ฯ มอบหมาย
	ความผิด/ กำหนดโทษ	มอบหมายมารายงานตัว/ถูกจับกุมตัว
กฎกระทรวงและผ่านการ ตรวจอนุญาตของพนักงาน เจ้าหน้าที่ของด่านตรวจ คนเข้าเมืองประจำเส้นทาง นั้น	ปรับไม่เกิน 2,000 บาท	
4. เจ้าของพาหนะหรือผู้ ควบคุมพาหนะไม่นำ พาหนะเข้ามาในหรือออก ไปนอกราชอาณาจักรตาม ช่องทางด่านตรวจคนเข้า เมือง เขตท่า สถานีหรือ ท้องที่และตามกำหนดเวลา ทั้งนี้ตามที่รัฐมนตรีจะได้ ประกาศในราชกิจจานุ- เบกษา	ความผิดตามมาตรา 23 มีบทกำหนดโทษ ตามมาตรา 65 โทษ จำคุกไม่เกิน 5 ปีหรือ ปรับไม่เกิน 50,000 บาท หรือทั้งจำทั้ง ปรับ	ปรับไม่ต่ำกว่า 10,000 บาท/ปรับไม่ต่ำกว่า 20,000 บาท
5. เจ้าของพาหนะหรือผู้ ควบคุมพาหนะไม่แจ้ง กำหนดวันและเวลาที่ พาหนะจะเข้ามาถึงหรือจะ ออกจากเขตท่าสถานี หรือ ท้องที่ตามแบบในกฎ กระทรวงฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2523) ต่อพนักงานเจ้า หน้าที่ ณ ที่ทำการตรวจ คนเข้าเมือง ซึ่งควบคุม	ความผิดตามมาตรา 25 วรรคหนึ่ง มีบท กำหนดโทษตาม มาตรา 66 โทษจำคุก ไม่เกิน 2 เดือนหรือ ปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้ง ปรับ	ปรับไม่ต่ำกว่า 2,000 บาท/ปรับไม่ต่ำ กว่า 4,000 บาท

ฐานความผิด/ข้อหา	มาตรา	อำนาจการเปรียบเทียบตามที่ คณะกรรมการ ฯ มอบหมาย
	ความผิด/ กำหนดโทษ	มอบหมายมารายงานตัว/ถูกจับกุมตัว
เขตท่า สถานี หรือท้องที่ นั้นภายในกำหนด		
6. คนโดยสารหรือคนประจำพาหนะไปเสียจากพาหนะหรือสถานที่ที่จัดไว้จนกว่าจะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ (เว้นแต่กรณีที่ผู้ควบคุมพาหนะและคนประจำพาหนะเป็นคนคนเดียวกัน ให้บุคคลนั้นออกไปจากพาหนะเพื่อไปแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ มาตรา 25 ในฐานะเป็นผู้ควบคุมพาหนะได้	ความผิดตามมาตรา 27 (1) มีบทกำหนดโทษตามมาตรา 67 โทษปรับไม่เกิน 20,000 บาท	ปรับไม่ต่ำกว่า 10,000 บาท/ปรับไม่ต่ำกว่า 15,000 บาท
7. มิให้ความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติการตาม พ.บ.นี้	ความผิดตามมาตรา 27 (3) มีบทกำหนดโทษตามมาตรา 67 โทษปรับไม่เกิน 20,000 บาท	ปรับไม่ต่ำกว่า 10,000 บาท/ปรับไม่ต่ำกว่า 15,000 บาท
8. ในระหว่างที่ยังอยู่ในราชอาณาจักร ได้มีการเพิ่มสดหรือเปลี่ยนคนประจำพาหนะที่เข้ามาในหรือที่จะออกไปนอกราช	ความผิดตามมาตรา 28 วรรคหนึ่ง มีบทกำหนดโทษตามมาตรา 68 ปรับไม่เกิน 10,000 บาท	ปรับไม่ต่ำกว่า 5,000 บาท/ปรับไม่ต่ำกว่า 8,000 บาท

ฐานความผิด/ข้อหา	มาตรา	อำนาจการเปรียบเทียบตามที่ คณะกรรมการฯ มอบหมาย
	ความผิด/ กำหนดโทษ	มอบหมายมารายงานตัว/ถูกจับกุมตัว
<p>อาณาจักร เจ้าของพาหนะ หรือในกรณีที่ไม่มีเจ้าแก่ พนักงานเจ้าหน้าที่ตาม แบบที่กำหนดในกฎ กระทรวง</p> <p>9. กรณีที่คนประจำพาหนะ จะไม่กลับออกไปดังกล่าว ในวรรค 1 และคนประจำ พาหนะนั้นเป็นคนต่างด้าว เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะแล้วแต่กรณีไม่นำบุคคลนั้นไปมอบแก่ พนักงานเจ้าหน้าที่</p> <p>10. คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร โดยไม่มีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางอันถูกต้องและยังสมบุรณ์อยู่หรือมีแต่ไม่ได้รับการตรวจลงตราในหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางเช่นว่า นั้นจากสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศ หรือจากกระทรวง</p>	<p>ความผิดตามมาตรา 28 วรรคสอง มีบทกำหนดโทษตาม มาตรา 69 ปรับเรียงรายตัวคนประจำพาหนะที่มีได้นำไปมอบนั้นคนละไม่เกิน 10,000 บาท</p> <p>ความผิดตามมาตรา 12 (1) มีบทกำหนดโทษตามมาตรา 70 ปรับเรียงรายตัวคนต่างด้าวคนละไม่เกิน 20,000 บาท จาก เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะนั้น</p>	<p>ปรับไม่ต่ำกว่า 5,000 บาท/ปรับไม่ต่ำกว่า 8,000 บาท</p> <p>ปรับไม่ต่ำกว่า 10,000 บาท/ปรับไม่ต่ำกว่า 15,000 บาท</p>

ฐานความผิด/ข้อหา	มาตรา	อำนาจการเปรียบเทียบตามที่ คณะกรรมการ ฯ มอบหมาย
	ความผิด/ กำหนดโทษ	มอบหมายมารายงานตัว/ถูกจับกุมตัว
การต่างประเทศ		
11. คนต่างด้าวหลบหนีไปจากพาหนะหรือระหว่างถูกส่งตัวไปยังสถานที่ที่พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งตามมาตรา 29 หรือระหว่างถูกกักตัวหรือควบคุมตามอำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่	ความผิดตามมาตรา 29 วรรคหนึ่ง มีบทกำหนดโทษตามมาตรา 72 จำคุกไม่เกิน 2 ปีหรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ปรับไม่ต่ำกว่า 10,000 บาท/ปรับไม่ต่ำกว่า 20,000 บาท
12. เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะไม่หยุดพาหนะหรือนำพาหนะไปยังที่ใดที่หนึ่งตามที่จำเป็นเพื่อการตรวจตามคำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ การสั่งตามวรรคหนึ่ง จะกระทำโดยใช้สัญญาณหรือวิธีอื่นใดอันเป็นที่เข้าใจกันได้	ความผิดตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง, วรรคสองมีบทกำหนดโทษตามมาตรา 73 จำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 50,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ปรับไม่ต่ำกว่า 20,000 บาท/ปรับไม่ต่ำกว่า 50,000 บาท
13. นับแต่เวลาที่พาหนะผ่านเข้ามาในราชอาณาจักรแล้วจนกว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะทำการตรวจเสร็จซึ่งมิใช่เจ้าพนักงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับพาหนะนั้น	ความผิดตามมาตรา 31 วรรคหนึ่ง, วรรคสองมีบทกำหนดโทษตามมาตรา 74 โทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท	ปรับไม่ต่ำกว่า 300 บาท/ปรับไม่ต่ำกว่า 500 บาท - ถ้าผู้กระทำผิดเป็นเจ้าของหรือผู้ควบคุมพาหนะปรับไม่ต่ำกว่า 5,000 บาท

ฐานความผิด/ข้อหา	มาตรา	อำนาจการเปรียบเทียบตามที่ คณะกรรมการ ฯ มอบหมาย
	ความผิด/ กำหนดโทษ	มอบหมายมารายงานตัว/ถูกจับกุมตัว
<p>ขึ้นไปบนพาหนะอื่นหรือนำพาหนะอื่นเข้าเทียบหรือเข้าไปในบริเวณหรือสถานที่ที่จัดไว้ เพื่อการตรวจ (เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่) เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะได้อินยอมหรือปล่อยให้ผู้ใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง</p>		
<p>14. พาหนะใดที่จะออกไปนอกราชอาณาจักร ในระหว่างที่พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจ หรือหลังจากที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำการตรวจแล้ว แต่พาหนะนั้นอยู่ในราชอาณาจักรผู้ใด ซึ่งมีใช้พนักงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับพาหนะนั้นขึ้นไปบนพาหนะหรือนำพาหนะอื่นเข้าเทียบ (เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่)</p> <p>ความผิดในวรรคหนึ่งให้นำมาใช้บังคับเกี่ยวกับ</p>	<p>ความผิดตามมาตรา 32 วรรคหนึ่ง, วรรคสองและ วรรคสาม มีบทกำหนดโทษตาม มาตรา 74 ปรับไม่เกิน 10,000 บาท</p>	<p>ปรับไม่ต่ำกว่า 300 บาท/ปรับไม่ต่ำกว่า 500 บาท</p> <p>- ถ้าผู้กระทำผิดเป็นเจ้าของหรือผู้ควบคุมพาหนะ ปรับไม่ต่ำกว่า 5,000 บาท</p>

ฐานความผิด/ข้อหา	มาตรา	อำนาจการเปรียบเทียบตามที่ คณะกรรมการ ฯ มอบหมาย
	ความผิด/ กำหนดโทษ	มอบหมายมารายงานตัว/ถูกจับกุมตัว
บริเวณหรือสถานที่ที่จัดไว้ เพื่อการตรวจในระหว่างผู้ ซึ่งจะออกไปนอกราชอาณา จักร ยังมีได้ขึ้นไปบน พาหนะด้วย เจ้าของพาหนะหรือผู้ ควบคุมพาหนะได้ยินยอม หรือปล่อยให้ผู้ใดกระทำ การตามมาตรานี้		
หมวด 4 การเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว		
15. คนต่างด้าวได้รับ อนุญาตให้อยู่ชั่วคราวได้ ประกอบอาชีพหรือรับจ้าง ทำงาน (เว้นแต่จะได้รับ อนุญาต)	ความผิดตามมาตรา 37 (1) มีบทกำหนด โทษตามมาตรา 75 โทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ	ปรับไม่ต่ำกว่า 5,000 บาท/ปรับไม่ต่ำกว่า 10,000 บาท
16. คนต่างด้าวได้รับ อนุญาตให้อยู่ชั่วคราว ไม่ พักอาศัย ณ ที่ที่ได้แจ้งต่อ พนักงานเจ้าหน้าที่ (เว้น แต่ในกรณีที่มีเหตุผลสม ควรไม่สามารถพักอาศัย ณ ที่ที่ได้แจ้งต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่ ให้แจ้งการ เปลี่ยนที่พักอาศัยต่อพนักงาน	ความผิดตามมาตรา 37 (2),(3),(4) มี บทกำหนดโทษตาม มาตรา 76 โทษปรับ ไม่เกิน 5,000 บาท และปรับอีกไม่เกินวัน ละ 200 บาท จนกว่า จะปฏิบัติให้ถูกต้อง	ปรับไม่ต่ำกว่า 1,000 บาท/ปรับไม่ต่ำกว่า 2,000 บาท - ปรับอีกวันละ 200 บาท จนกว่าจะปฏิบัติ ให้ถูกต้อง

ฐานความผิด/ข้อหา	มาตรา	อำนาจการเปรียบเทียบตามที่ คณะกรรมการ ฯ มอบหมาย
	ความผิด/ กำหนดโทษ	มอบหมายมารายงานตัว/ถูกจับกุมตัว
<p>พนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน 24 ชม. นับแต่เวลาที่เข้า พักอาศัย</p> <p>ไม่แจ้งต่อพนักงาน ตำรวจ ณ สถานีตำรวจ ท้องที่ที่คนต่างด้าว ผู้นั้น พักอาศัยภายใน 24 ชม. นับแต่เวลาที่ย้ายไปใน กรณีเปลี่ยนที่พักอาศัย และถ้าที่พักอาศัยใหม่อยู่ ต่างท้องที่กับสถานีตำรวจ ท้องที่เดิมคนต่างด้าวผู้นั้น ไม่แจ้งต่อเจ้าพนักงาน ตำรวจ ณ สถานีตำรวจ ท้องที่ที่ไปพักอาศัยใหม่ ภายใน 24 ชม. นับแต่เวลา ที่ไปถึงด้วย</p> <p>เดินทางไปจังหวัดใด และอยู่ในจังหวัดนั้นเกิน 24 ชม. คนต่างด้าวผู้นั้น ไม่แจ้งต่อเจ้าพนักงาน ตำรวจ ณ สถานีตำรวจ ท้องที่ภายใน 48 ชม. นับ แต่เวลาที่ไปถึง</p>		
17. เจ้าบ้าน เจ้าของ หรือ ผู้ครอบครองเคหะสถาน	ความผิดตามมาตรา 38 มีบทกำหนดโทษ	ปรับไม่ต่ำกว่า 500 บาท/ปรับไม่ต่ำกว่า 1,000 บาท

ฐานความผิด/ข้อหา	มาตรา	อำนาจการเปรียบเทียบตามที่ คณะกรรมการ ฯ มอบหมาย
	ความผิด/ กำหนดโทษ	มอบหมายมารายงานตัว/ถูกจับกุมตัว
<p>หรือผู้จัดการโรงแรม ซึ่ง รับคนต่างด้าวซึ่งได้รับ อนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว เข้า พักอาศัย ไม่แจ้งต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่ ณ ที่ทำการ ตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งตั้งอยู่ ในท้องที่ที่บ้านเคหสถาน หรือโรงแรมนั้นตั้งอยู่ภาย ใน 24 ชม. นับแต่เวลาที่ คนต่างด้าวเข้าพักอาศัย ถ้าท้องที่ใดไม่มีที่ทำการ ตรวจคนเข้าเมืองตั้งอยู่ ให้ แจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจ ณ สถานที่ตำรวจท้องที่นั้น ในกรณีที่บ้าน เคหสถาน หรือโรงแรมที่คนต่างด้าว เข้าพักอาศัยตามวรรคหนึ่ง ตั้งอยู่ในเขตท้องที่กรุงเทพ มหานคร ให้แจ้งต่อ พนักงานเจ้าหน้าที่ ณ กองตรวจคนเข้าเมือง การแจ้งตามวรรคหนึ่ง และวรรคสอง ให้เป็นไป ตามระเบียบที่อธิบดี กำหนด</p>	<p>ตามมาตรา 77 โทษ ปรับไม่เกิน 2,000 บาท แต่ถ้าผู้นั้นเป็น ผู้จัดการโรงแรม ปรับตั้งแต่ 2,000 บาท ถึง 10,000 บาท</p>	<p>- ถ้าผู้กระทำความผิดเป็นผู้จัดการโรงแรม ปรับไม่ต่ำกว่า 3,000 บาท/ปรับไม่ต่ำ กว่า 5,000 บาท</p>

ฐานความผิด/ข้อหา	มาตรา	อำนาจการเปรียบเทียบตามที่ คณะกรรมการ ฯ มอบหมาย
	ความผิด/ กำหนดโทษ	มอบหมายมารายงานตัว/ถูกจับกุมตัว
หมวด 5 การเข้ามามีที่ดินอยู่ในราชอาณาจักร		
18. ใบสำคัญถิ่นที่อยู่ที่ใช้ ไม่ได้ตามมาตรา 48 ผู้ถือ หรือผู้ครอบครองไม่ส่งคืน ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ใบสำคัญถิ่นที่อยู่ของคน ต่างด้าวที่ตาย ผู้ครอบ ครองไม่ส่งคืนต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่	ความผิดตามมาตรา 49 วรรคหนึ่ง,วรรค สอง มีบทกำหนดโทษ ตามมาตรา 78 โทษ ปรับไม่เกิน 1,000 บาท	ปรับไม่ต่ำกว่า 200 บาท/ปรับไม่ต่ำกว่า 400 บาท
หมวด 6 การส่งคนต่างด้าวกลับออกนอกราชอาณาจักร		
19. เจ้าของพาหนะผู้ควบคุมพาหนะหรือผู้ที่ออกตั๋ว เอกสารหรือหลักฐานไม่ ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงาน เจ้าหน้าที่ที่สั่งมิให้ยก เล็ก คืบ หรือ เปลี่ยนแปลง สาระสำคัญของใบตั๋วเอกสาร หรือหลักฐาน	ความผิดตามมาตรา 56 วรรคหนึ่ง มีบท กำหนดโทษตาม มาตรา 79 โทษจำคุก ไม่เกิน 6 เดือน หรือ ปรับไม่เกินวันละ 500 บาท จนกว่าคน ต่างด้าวจะกลับออก ไปนอกราชอาณาจักร แต่มิให้ปรับเกิน 50,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ	ปรับไม่ต่ำกว่า 300 บาท/ปรับไม่ต่ำกว่า วันละ 500 บาท จนกว่าคนต่างด้าวจะเดิน ทางกลับออกไปนอกราชอาณาจักร แต่มิให้ ปรับเกินกว่า 50,000 บาท
20. ทำลายคำสั่งของพนักงาน เจ้าหน้าที่ที่สั่งการตาม มาตรา 56 วรรค 2 หรือ ทำให้คำสั่งดังกล่าวลบล	ความผิดตามมาตรา 56 วรรคสอง มีบท กำหนดโทษตาม มาตรา 80 โทษปรับ	ปรับไม่ต่ำกว่า 2,000 บาท/ปรับไม่ต่ำกว่า 3,000 บาท

ฐานความผิด/ข้อหา	มาตรา	อำนาจการเปรียบเทียบตามที่ คณะกรรมการ ฯ มอบหมาย
	ความผิด/ กำหนดโทษ	มอบหมายมารายงานตัว/ถูกจับกุมตัว
เลื่อน โดยมีเจตนามิให้เจ้า ของพาหนะ ผู้ควบคุม พาหนะหรือผู้ที่ออกตัว เอกสารหรือหลักฐานทราบ ถึงคำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่	ไม่เกิน 5,000 บาท	
21. คนต่างด้าวที่อยู่ในราชอาณาจักรโดยมิได้รับ อนุญาตหรือการอนุญาต สิ้นสุดหรือถูกเพิกถอน	ความผิดตามมาตรา 54 มีบทกำหนดโทษ ตามมาตรา 81 โทษ จำคุกไม่เกิน 2 ปีหรือ ปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้ง ปรับ .	ปรับตามจำนวนวันที่คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรโดยการอนุญาตสิ้นสุดหรือถูก เพิกถอนวันละ 100 บาท แต่เมื่อรวมกัน แล้วไม่เกิน 20,000 บาท
22. คนต่างด้าวผู้ที่หลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามขั้ดขึ้น หรือไม่ยอมรับทราบคำสั่ง ของรัฐมนตรี คณะกรรมการ การอธิบดีหรือพนักงาน ต่างด้าวผู้นั้นตาม พ.ร.บ.นี้	ความผิดตามมาตรา 82 วรรคหนึ่ง โทษ ปรับไม่เกิน 5,000 บาท	ปรับไม่ต่ำกว่า 3,000 บาท/ปรับไม่ต่ำกว่า 5,000 บาท

ตารางความผิดและบทกำหนดโทษตาม พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ที่คณะกรรมการฯ ไม่ได้มอบอำนาจให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนทำการเปรียบเทียบ

ฐานความผิดข้อหา	มาตรา	อัตราโทษ
1. บุคคลซึ่งเดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรไม่เดินทาง เข้ามาหรือออกไปตามช่องทางด่านตรวจคนเข้าเมือง เขตท่า สถานีหรือท้องที่ และตามกำหนดเวลา ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีจะได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา	มาตรา 11 ต้องโทษ มาตรา 62 วรรคหนึ่ง	จำคุกไม่เกิน 2 ปี และปรับไม่เกิน 20,000 บาท
2. ผู้เดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรไม่ยื่นรายการตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวงและผ่านการตรวจอนุญาตของพนักงานเจ้าหน้าที่ของด่านตรวจคนเข้าเมืองประจำเส้นทางนั้น	มาตรา 18 วรรคสอง ต้องโทษมาตรา 62 วรรคหนึ่ง	จำคุกไม่เกิน 2 ปี และปรับไม่เกิน 20,000 บาท
3. ผู้นำหรือพาคนต่างต่างเข้ามาในราชอาณาจักรหรือกระทำการเป็นการอุปการหรือช่วยเหลือให้ความสะดวกให้เข้ามาในราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืน พ.ร.บ.นี้	มาตรา 23 ต้องโทษ มาตรา 63 วรรคหนึ่ง	จำคุกไม่เกิน 10 ปี และปรับไม่เกิน 100,000 บาท
4. รู้ว่าคนต่างตัวคนใดเข้ามาในราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืน พ.ร.บ.นี้ ให้เข้าพักอาศัย ซ่อนเร้น หรือช่วยด้วยประการใด ๆ เพื่อให้คนต่างตัวพ้นจากการจับกุม	มาตรา 64 วรรคหนึ่ง	จำคุกไม่เกิน 5 ปี และปรับไม่เกิน 500,000 บาท
ให้คนต่างตัวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักร โดยฝ่าฝืน พ.ร.บ.นี้ เข้าพักอาศัยให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นรู้ว่าเป็นคนต่างตัวดังกล่าว เข้ามาในราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืน พ.ร.บ.นี้ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนไม่รู้โดยได้ใช้ความระมัดระวังตาม	มาตรา 64 วรรคสอง	

ฐานความผิดข้อหา	มาตรา	อัตราโทษ
สมควรแล้ว กระทำความผิดตามวรรค 1 เป็นการกระทำเพื่อช่วยบิดา มารดา บุตร สามี หรือภรรยาของผู้กระทำ	มาตรา 64 วรรคสาม	ศาลจะไม่ลงโทษก็ได้
5. เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะจัดการควบคุมคนต่างด้าวไว้ในพาหนะ หรือให้ส่งตัวไปยังสถานที่ใด เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่จะได้ควบคุมไว้ตรวจสอบ หรือให้ส่งตัวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร ตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่	มาตรา 29 วรรคหนึ่ง ต้องโทษมาตรา 71 วรรคหนึ่ง	จำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 50,000 บาท
การไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวในวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้คนต่างด้าวหลบหนี	มาตรา 29 วรรคหนึ่ง ต้องโทษมาตรา 71 วรรคสอง	จำคุกไม่เกิน 10 ปี และปรับไม่เกิน 100,000 บาท
6. คนต่างด้าวผู้ที่หลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนการอธิบดี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย ซึ่งสั่งการแก่คนต่างด้าวผู้นั้นให้กลับออกนอกราชอาณาจักรตาม พ.ร.บ. นี้	มาตรา 82 วรรคสอง	จำคุกไม่เกิน 2 ปี และปรับไม่เกิน 200,000 บาท
7. ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตาม พ.ร.บ. นี้เป็นนิติบุคคล กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้น	มาตรา 83	ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น

กรณีตัวอย่างเด็กหญิง เจนนี่ สัญชาติอเมริกันถูกดำเนินคดีโดยการเปรียบเทียบปรับ เป็นจำนวนเงิน 20,000 บาท ตามข้อกล่าวหา “ อยู่ในราชอาณาจักรเกินกำหนดอนุญาต ”

นายสรารุณี และนางตุ้ม กาญจนวัณศิริ สัญชาติไทย เป็นบิดามารดาของ ด.ญ.เจนนี่ ในระหว่างที่นายสรารุณี ฯ และ นางตุ้ม ฯ เดินทางไปประกอบอาชีพที่สหรัฐ ฯ ได้ให้ กำเนิด ด.ญ.เจนนี่ ฯ ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ทำให้ ด.ญ.เจนนี่ ฯ ได้รับสัญชาติสหรัฐ ฯ โดยการเกิดต่อมา ด.ญ.เจนนี่ ฯ ได้เดินทางเข้ามาในประเทศไทยในฐานะคนสัญชาติอเมริกัน เมื่อ ประมาณกลางปี พ.ศ.2536 และได้พำนักอยู่ในประเทศไทยจนถึงประมาณกลางปี พ.ศ.2537 โดยอยู่ในราชอาณาจักรเกินกว่ากำหนดอนุญาต เป็นจำนวนทั้งสิ้น 509 วัน เมื่อครั้งจะเดินทาง ออกจากประเทศไทย เพื่อไปศึกษาที่ประเทศสหรัฐอเมริกา จึงได้ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตม.จับกุม แจ้งข้อกล่าวหาว่าอยู่ในราชอาณาจักรไทยเกินกำหนดอนุญาตดำเนินคดีโดยการเปรียบเทียบปรับ ด.ญ.เจนนี่ ฯ เป็นจำนวนเงิน 20,000 บาท ซึ่งในขณะที่ดำเนินคดีโดยวิธีการเปรียบเทียบปรับ นั้น ด.ญ.เจนนี่ ฯ มีอายุได้ 8 ปี ต่อมาเมื่อเปรียบเทียบปรับ ด.ญ.เจนนี่ ฯ และได้เดินทางออก ไปจากประเทศไทย เพื่อไปศึกษาต่อยังประเทศสหรัฐอเมริกาแล้วนายสรารุณี ฯ และ นางตุ้ม ฯ บิดามารดาของ ด.ญ.เจนนี่ ฯ จึงได้ร้องเรียนต่อสำนักงานตำรวจสันติบาล เพื่อขอความเป็นธรรม โดยขอเงินค่าปรับคืน แต่ไม่ประสงค์ติดใจที่จะดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติแต่อย่างใด สำนักงานตำรวจสันติบาล จึงได้มีบันทึกแจ้งมายังสำนักงานตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ที่ 0519/1714 ลง 26 เมษายน 2538 เรื่อง เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองปรับคนต่างด้าวโดยมิ ชอบด้วยกฎหมาย โดยได้แสดงความคิดเห็นมาในบันทึกดังกล่าวว่า “ เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจและปรับ น่าจะไม่ได้ศึกษาข้อกฎหมายอย่างถ่องแท้ จึงได้มีความเห็นในลักษณะที่ขัดต่อหลักปฏิบัติตามลายน ลักษณ์อักษรตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ จึงน่าจะได้มีการพิจารณาลงโทษ เพื่อมิให้ข้าราชการผู้นี้ได้ กระทำผิดกฎหมาย ทำให้เกิดความเสื่อมเสียให้แก่ทางราชการต่อไปได้ ” รายละเอียดในเรื่องการร้องเรียนขอความเป็นธรรมนี้ปรากฏอยู่ในบันทึกที่ 0519/1714 ลงวันที่ 26 เมษายน 2538 เรื่อง เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองปรับคนต่างด้าวโดยมิชอบด้วยกฎหมายของ สำนักงานตำรวจสันติบาลถึงผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

จากประเด็นปัญหาดังกล่าว จึงมีประเด็นที่จะต้องวิเคราะห์ว่ามาตรการที่พนักงาน เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินคดีกับเด็กอายุ 8 ปี โดยการเปรียบเทียบปรับเป็นจำนวนเงิน 20,000 บาท โทษปรับเป็นโทษประเภทหนึ่ง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18 (4) ซึ่งบทบัญญัติใน มาตรา 74 ตามประมวลกฎหมายอาญายกเว้นโทษไว้มีสาระสำคัญว่า “ เด็กอายุกว่า 7 ปี แต่ยังไม่เกิน 14 ปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ ฯลฯ ” การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวนี้ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่กล่าวคือ

บันทึกข้อความ

เลขรับที่ ๓๓ 44
วันที่ 28 มิ.ย. 2538
เวลา 14.00

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจสันติบาล
ที่ 0519/1914 วันที่ 26 เมษายน 2538
เรื่อง จนท.คต.ปรับคนต่างด้าวโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

เรียน ผบช.สตม.

1. เรื่องเดิม

ได้รับแจ้งด้วยวาจาจาก นายสราวุฒิ กาญจนวิเศษศิริ ว่า บุตรสาวชื่อ ด.ญ.เจนนี ซึ่งเป็นบุคคลที่มีสัญชาติสหรัฐ อายุ 8 ปี เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทยเมื่อกลางปี 2536 ขณะที่จะเดินทางออกประเทศไทยทางเครื่องบินที่ท่าอากาศยานกรุงเทพ จนท.คต.ฝ่ายตรวจหาหนทางอากาศ 2 ตม. ได้ทำการจับกุมและเปรียบเทียบปรับ ด.ญ.เจนนี เป็นเงิน 20,000 บาท ในข้อหาเป็นคนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเกินกำหนด

2. ข้อเท็จจริง

เรื่องนี้กระผมได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วปรากฏผลดังนี้.-

2.1 นายสราวุฒิ และนางตุ้ม กาญจนวิเศษศิริ สัญชาติไทย เป็นบิดา-มารดาของ ด.ญ.เจนนี ในระหว่างที่นายสราวุฒิและนางตุ้ม ๗ ไปประกอบอาชีพที่สหรัฐ ก็ได้ให้กำเนิด ด.ญ.เจนนี ที่ประเทศสหรัฐ ทำให้ ด.ญ.เจนนี ได้รับสัญชาติสหรัฐโดยการเกิด

2.2 ต่อมานายสราวุฒิและนางตุ้ม ๗ ได้เดินทางกลับประเทศไทย โดยให้ ด.ญ.เจนนี ซึ่งมีสิทธิ์เป็นคนสัญชาติอเมริกันโดยกำเนิดอยู่กับญาติ เพื่อศึกษาต่อในสหรัฐ จนกระทั่งต่อมาได้เดินทางกลับมาเยี่ยมญาติและบิดา-มารดาในประเทศไทย ตั้งแต่กลางปี 2536 และได้อยู่ในราชอาณาจักรไทยจนถึงกลางปี 2537 ซึ่งเป็น การอยู่เกินกำหนดจำนวน 509 วัน

2.3 พิจารณาจากกฎหมายไทยตาม พ.ร.บ.สัญชาติ ด.ญ.เจนนี ซึ่งเป็นบุตรที่เกิดจากบิดา-มารดาไทย ย่อมได้สัญชาติไทยตามกฎหมาย ส่วนกรณีไปเกิดในสหรัฐนั้นก็ย่อมได้สัญชาติสหรัฐโดยการเกิดด้วยเช่นกัน ด.ญ.เจนนี จะมีสิทธิ์ที่จะเลือกเป็นคนในสัญชาติไทยหรือสหรัฐเมื่อ ด.ญ.เจนนี บรรลุนิติภาวะแล้ว

2.4 พิจารณาจากกฎหมายอาญา บุคคลจะรับโทษต่อทางอาญาก็ต่อเมื่อกระทำความผิด ซึ่งกฎหมายบัญญัติไว้ว่าเป็นความผิด กรณีของ ด.ญ.เจนนี ซึ่งเป็นคนที่มีสัญชาติไทยและสหรัฐอาจจะพิจารณาว่า เป็นคนต่างด้าวก็ไม่สามารถจะพิจารณาได้เพราะเป็นคนสองสัญชาติ จึงไม่อาจจะนำ พ.ร.บ.คนเข้าเมืองมาใช้ได้อีกประการหนึ่งเมื่อพิจารณาจากประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 74 ได้บัญญัติไว้ว่า เด็กอายุกว่า 7 ปี แต่ไม่เกิน 14 ปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ

3. ข้อพิจารณา

จากการที่กรมได้รับข้อเท็จจริงทั้งหมดที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่า

3.1 การกระทำของ จนท.ตม. ที่ทำการปรับ ค.พ.เจนนี ซึ่งมีสัญชาติไทยและสัญชาติสหรัฐ เดินทางเข้ามาเยี่ยมบิดา-มารดา น่าจะเป็นการกระทำที่มีชอบด้วยกฎหมาย เข้าข่ายการกระทำผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 แห่งร่างบิดา-มารดาของ ค.พ.เจนนี ได้แจ้งกับกรมว่า ไม่ประสงค์จะให้ดำเนินคดีเพียงแต่ขอเงินค่าปรับคืนเท่านั้น

3.2 กรมได้นำเรื่องให้ ผบก.ตม.2 ตั้งแต่ 16 พ.ย. 2537 ก็ได้รับการโต้แย้งจาก จนท.ผู้ตรวจและปรับว่า มีอำนาจที่จะปรับผู้เข่าวคือ ค.พ.เจนนี ได้ ซึ่งกรมได้พิจารณาแล้วเห็นว่า จนท.ผู้ตรวจและปรับน่าจะไม่ได้ศึกษาข้อกฎหมายอย่างถ่องแท้ จึงได้มีความเห็นในลักษณะที่ขัดต่อหลักปฏิบัติตามลายลักษณ์อักษรตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ จึงน่าจะได้มีการพิจารณาลงทัณฑ์ เพื่อมิให้ข้าราชการผู้นี้ได้เข้าผิดกฎหมาย ทำให้เกิดความเสื่อมเสียให้แก่ทางราชการต่อไปได้

4. ข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป.

พล.ต.ต.

(โยอิน มื้อยมั่นทน)

ผู้ช่วย ผบช.ส.

ส่งบังคับบัญชา
รับที่ 2577
วันที่ 28 มิ.ย. 2538
เวลา

ผบก.ตม.

วิมลภักดิ์

ผู้บังคับการ

พล.ต.ท.

(เกียรติศักดิ์ ประภาวัต)

ผบช.ตม.

26 มิ.ย. 2538

พล.ต.ท. 3. ก.ก. 1. ต.ก.

พิจิตร

ผบ.ตม.

28 มิ.ย. 38

A FINE OF 20,000 BAHK
FOR OVERSTAYING 509 DAYS

เล่มที่ 674

เลขที่ 062

กรมตำรวจ

ใบเสร็จรับเงินค่าปรับ

สถานตำรวจ ฝ่ายตรวจพาหนะทางอากาศ 2 ตบ.

วันที่ 14 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2537

ได้รับเงินค่าปรับจาก อ.น. 104 น.

ต้องทวง เป็นบุคคลกักขังเห็นควรเข้าควบคุมในระหว่างควบคุมโดย โสภณพงษ์ พงษ์รังษิ

ตามคดีเปรียบเทียบที่ 27-755 ลงวันที่ 14/ธ.ย. 2537

เป็นเงิน 20000 บาท - สถาน ที่ 66 ถนนวิภาวดีรังสิต

ไว้ถูกต้องแล้ว

(ลงชื่อ) [Signature]

(ตำรวจ หรือ หัวหน้าสถานี)

[Signature]

ผู้ต้องหา

(ลงชื่อ) [Signature]

ผู้เขียน

พ. ๑๒๙-ท. ๑๔

(ฉบับที่ ๑,๐๐๐ ก. โรงพิมพ์ตำรวจ พ.ศ. ๒๕๓๕)

[Stamp]

พล.ต.ท.

(ใบรับ มีชื่อบริษัท)
ผู้ช่วย ผบ.ร.ศ.
๑๗/๑๒๕๖๖

เมื่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบเมื่อผู้ต้องหาที่เป็นเด็กหรือ
เยาวชนมารายงานตัวนั้น สิ่งที่จะต้องพิจารณาคือ

1. ผู้ต้องหาซึ่งเป็นเด็กหรือเยาวชนนั้น เป็น

“ คนต่างด้าว ” และ “ คนเข้าเมือง ”* ตาม พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522
มาตรา 4 หรือไม่ เมื่อพิจารณาได้ว่าผู้ต้องหาซึ่งเป็นเด็กหรือเยาวชนนั้นได้กระทำความผิดตาม
มาตรา 81 แห่ง พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522** ซึ่งความผิดฐานนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่มักจะ
พบอยู่บ่อย ๆ และมักจะเกิดปัญหาในทางปฏิบัติว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะเปรียบเทียบผู้ต้องหา
ซึ่งเป็นเด็กหรือเยาวชนต่างด้าวได้หรือไม่ ปัญหาดังกล่าวเป็นเรื่องของการใช้ประมวลกฎหมาย
อาญากับ พ.ร.บ.จัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว
พ.ศ.2534 ซึ่งในเรื่องนี้โดยอาศัยอำนาจตาม มาตรา 50 “ ภายใต้บังคับบทบัญญัติเกี่ยวกับ
การเปรียบเทียบคดีอาญา ” หมายความว่า หากเป็นฐานความผิดที่
สามารถดำเนินการเปรียบเทียบได้ ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 37 ก็นำมาเปรียบเทียบปรับไปได้เลย
ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า ผู้กระทำความผิดจะต้องยินยอมให้เปรียบเทียบปรับและชำระเงินค่าปรับภายใน
15 วัน คดีก็เป็นอันเสร็จกันไป*** หรือคดีอาญาเล็กน้อย สิทธิในการนำคดีอาญามาฟ้องยอม
ระงับไป† แต่ถ้าหากว่าผู้กระทำความผิดไม่ยินยอมให้ทำการเปรียบเทียบปรับก็ต้องดำเนินคดี
ต่อไป

* พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 4 บัญญัติไว้มีสาระสำคัญดังนี้ใน
พระราชบัญญัตินี้

“ คนต่างด้าว ” หมายความว่า บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

“ คนเข้าเมือง ” หมายความว่า คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักร

** เรื่องเดียวกัน, มาตรา 81 บัญญัติว่า

“ คนต่างด้าวผู้ใดอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือการอนุญาตสิ้นสุด
หรือถูกเพิกถอน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำ
ทั้งปรับ ”

*** ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 38 (1)

† ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 (3)

การสอบสวนดำเนินคดีต่อไปก็หมายความว่า พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องแจ้งการจับกุมหรือควบคุมไปยังผู้อำนวยการสถานพินิจที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอยู่ในเขตอำนาจตลอดจนบิดามารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอาศัยอยู่โดยไม่ชักช้า

ในกรณีเช่นว่านี้ พนักงานสอบสวนจะต้องถามปากคำเด็กหรือเยาวชนให้เสร็จภายในเวลา 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่เด็กหรือเยาวชนนั้นมาถึงสถานที่ทำการของพนักงานสอบสวน เมื่อพนักงานสอบสวนถามปากคำเด็กหรือเยาวชนแล้ว ให้ส่งเด็กหรือเยาวชนนั้นไปยังสถานพินิจ ภายหลังจากส่งตัวเด็กหรือเยาวชนไปแล้ว การสอบสวนก็ดำเนินไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งระยะเวลาในการผิดฟ้องของพนักงานสอบสวนในกรณีนี้ เป็นไปตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว ฯ พ.ศ.2534 มาตรา 51 วรรคแรก และ วรรคสอง

เนื่องจากความผิดตามมาตรา 81 พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2533 มีโทษจำคุกเกินกว่า 6 เดือน แต่ไม่เกิน 5 ปี คือพนักงานสอบสวนจะต้องทำการสอบสวนให้เสร็จสิ้น เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลให้ทันภายใน 30 วัน นับแต่วันที่เด็กหรือเยาวชนนั้นถูกจับกุม หากมีความจำเป็นไม่สามารถฟ้องได้ทัน สามารถขอผิดฟ้องได้ต่อไปอีกครั้งละไม่เกิน 15 วัน ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 2 ครั้ง

เมื่อการสอบสวนเสร็จสิ้นพนักงานสอบสวนจะต้องส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมความเห็นไปยังพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลเยาวชนและครอบครัวให้ทันภายในกำหนดระยะเวลา 30 วัน (พ.ร.บ.จัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวฯพ.ศ.2534 มาตรา 51 วรรคแรก) นับแต่วันที่เด็กหรือเยาวชนนั้นถูกจับกุมหรือตามกำหนดระยะเวลาที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการได้ขอผิดฟ้องต่อศาลไว้ (พ.ร.บ.จัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว-พ.ศ.2534 มาตรา 51 วรรคสอง) เมื่อสำนวนการสอบสวนขึ้นสู่ศาลและเมื่อพิจารณาว่าเด็กหรือเยาวชนได้กระทำความผิดจริงตามฟ้องศาลก็จะพิพากษาโดยอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 74 โดยไม่ต้องให้เด็กหรือเยาวชนนั้นต้องรับโทษแต่ศาลจะกำหนดมาตรการตาม ป.อาญา มาตรา 74 ซึ่งไม่ใช่โทษตาม ป.อาญา มาตรา 18 แต่เป็นมาตรการที่จะใช้สำหรับเด็กและเยาวชน แต่ถ้าหากกรณีของ ด.ญ.เจนนี่ฯ นี้เป็นผู้ซึ่งมีทั้งสัญชาติไทยและสัญชาติอเมริกันหากจะขอรับสิทธิในฐานะที่เป็นบุคคลสัญชาติไทยก็จะต้องตกอยู่ในบังคับของ พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ที่จะต้องตกอยู่ในฐานะเป็นผู้กระทำความผิดตาม พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ตามมาตรา 81 “ ฐานเป็นบุคคลต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเกินกำหนดอนุญาต ” เพราะเนื่องจากเป็นบุคคลสัญชาติไทยแต่จะต้องดำเนินการยื่นคำร้องเพื่อขอพิสูจน์สัญชาติเสียก่อน ตามพ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 57 ที่จะมีสิทธิยื่น

คำร้องขอพิสูจน์* สัญชาติไทยได้นั้นไม่เพียงแต่บุคคลที่เดินทางเข้ามา ในราชอาณาจักรเท่านั้น แต่น่าจะหมายความรวมถึงบุคคลทั่วไปที่อ้างว่าตนเป็นบุคคลมีสัญชาติไทยด้วย^๒ สำหรับกรณีของ ด.ญ. เจนนี่ฯ นี้มีทั้งบิดาและมารดาเป็นผู้มี สัญชาติไทยถึงแม้ ด.ญ.เจนนี่ฯ จะเกิดนอกราชอาณาจักรไทยตาม พ.ร.บ.สัญชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535 มาตรา 4 คือบุคคลที่เกิดจากบิดาหรือมารดาซึ่งเป็นผู้มีสัญชาติไทยไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักรย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิดโดยเพียงแต่ ด.ญ.เจนนี่ฯ มีบิดาหรือมารดาที่เป็นบุคคลที่มีสัญชาติไทยเท่านั้น ด.ญ.เจนนี่ฯ ก็จะเป็นบุคคลสัญชาติไทยตาม พ.ร.บ. สัญชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535 นี้แล้ว** แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าเป็นกรณีที่บิดาเป็นคนสัญชาติไทย และเกิด ด.ญ.เจนนี่ฯ นอกราชอาณาจักรไทย ความหมายของคำว่า“ บิดา” จะต้องเป็นบิดาโดยชอบด้วยกฎหมาย ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาของไทย^๓ ในขณะที่เดียวกันหากมารดาของ ด.ญ.เจนนี่ฯ เป็นคนสัญชาติไทย ขณะที่เกิด ด.ญ.เจนนี่ฯ ด.ญ.เจนนี่ฯ ก็ได้สัญชาติไทยโดยกฎหมาย ไม่ได้สนใจว่าบิดาของ

* พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 57 วรรคแรก บัญญัติว่า

“ เพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ ผู้ใดอ้างว่าเป็นคนมีสัญชาติไทย ถ้าไม่ปรากฏหลักฐานอันเพียงพอที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะเชื่อถือได้ว่าเป็นคนมีสัญชาติไทย ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นเป็นคนต่างด้าวจนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่าตนมีสัญชาติไทย ”

^๒ วิลาวัลย์ ปิตวารานนท์, “ การพิสูจน์สัญชาติไทยของบุคคลธรรมดา ”

(วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534), หน้า 58.

** พ.ร.บ.สัญชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535 มาตรา 4 บัญญัติว่า

“ บุคคลดังต่อไปนี้ย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด

(1) ผู้เกิดโดยบิดาหรือมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะเกิดในหรือ

นอกราชอาณาจักร

(2) ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย ยกเว้นบุคคลตาม มาตรา 7 ทวิ วรรคหนึ่ง ”

^๓ พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร, กฎหมายสัญชาติไทย (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2535), หน้า 10.

ด.ญ.เจนนี ฯ จะเป็นคนไทยหรือคนต่างด้าว และไม่สนใจว่าบิดาจะเป็นบิดาตามกฎหมายหรือตามข้อเท็จจริงก็ตาม* แต่สำหรับกรณีตามปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งบิดาและมารดาของ ด.ญ.เจนนี ฯ เป็นบุคคลที่มีสัญชาติไทย ดังนั้น ด.ญ.เจนนี ฯ จึงเป็นบุคคลสัญชาติไทย ซึ่งจะเป็นผลทำให้ ด.ญ.เจนนี ฯ ไม่ต้องถูกดำเนินคดีในข้อกล่าวหาว่า ที่ว่าเป็นคนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเกินกำหนดอนุญาต กรณีตามประเด็นปัญหาผู้ปกครองของ ด.ญ.เจนนี ฯ ยินยอมให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการเปรียบเทียบเข้าใจว่า เป็นเรื่องของความสะดวกรวดเร็วต่อการที่จะนำ ด.ญ.เจนนี ฯ กลับไปศึกษาต่อยังประเทศสหรัฐอเมริกา เพราะว่าวิธีการและขั้นตอนตามกฎหมายจะยุ่งยากและเสียเวลา ซึ่งถ้าไม่ยินยอมให้เปรียบเทียบปรับและชำระค่าปรับแล้ว ด.ญ.เจนนี ฯ จะต้องถูกส่งตัวไปยังสถานพินิจ ฯ หรือหากยื่นคำร้องเพื่อขอพิสูจน์ว่าตนมีสัญชาติไทย ก็ต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการที่จะเดินทางไปศึกษาต่อ แต่จำนวนค่าปรับมีอัตราสูงถึง 20,000 บาท จึงทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองได้รับความเสียหายและความไม่เป็นธรรม เพราะว่า ด.ญ.เจนนี ฯ เป็นบุคคลสัญชาติไทยและมีอายุเพียงแค่ 11 ปี เท่านั้น

จะเห็นได้ว่าการดำเนินมาตรการของพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อกรณีตามตัวอย่างที่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริง ฯ นี้ เป็นการปฏิบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีชอบด้วยกฎหมาย โดยขัดต่อหลักการตาม ป.อาญา มาตรา 74 ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จะอ้างว่าได้ปฏิบัติตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลเยาวชนฯ พ.ศ.2534 ตามมาตรา 50 ก็ไม่ถูกต้องเพราะกฎหมายดังกล่าวก็มีได้ให้อำนาจไว้ จึงเป็นปัญหาของการตีความกฎหมายโดยต้องพิเคราะห์ถึงตัวอักษรของกฎหมายและพิเคราะห์ถึงเหตุผลหรือความมุ่งหมายของกฎหมายด้วย¹ เพราะบทบัญญัติที่ว่า “ภายใต้บังคับบทบัญญัติเกี่ยวกับการเปรียบเทียบคดีอาญาเมื่อมีการจับกุมเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด” มิได้มีความหมายว่า พนักงานสอบสวนจะเปรียบเทียบปรับเด็กหรือเยาวชนได้ในทุกกรณี โดยพนักงานสอบสวนจะต้องคำนึงถึง

* เรื่องเดียวกัน, หน้า 16.

¹ ปรีดี เกษมทรัพย์, แพงหลักทั่วไป (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2519), หน้า 62.

- ก. ลักษณะของคดีหรือประเภทของคดีว่าอยู่ในอำนาจที่จะดำเนินคดีโดยการเปรียบเทียบปรับเด็กได้หรือไม่ (เป็นไปตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 37,38 และ 39) และ
- ข. ต้องคำนึงถึงอายุของผู้ฝ่าฝืนว่าอยู่ในเกณฑ์อายุเท่าใด ถ้าผู้กระทำความผิดอยู่ในเกณฑ์อายุที่เป็นเยาวชน คือมีอายุเกิน 14 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปแล้วจึงจะรับโทษในทางอาญาได้ ส่วนเด็กที่มีอายุ 14 ปีบริบูรณ์หรือต่ำกว่านั้นจะรับโทษในทางอาญาไม่ได้ เว้นแต่จะใช้วิธีการสำหรับเด็ก ตาม ป.อาญา มาตรา 74

3. ประเด็นปัญหาของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้ 3 ประการดังนี้

3.1 ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายคนเข้าเมืองของไทย ที่จะให้ความคุ้มครองต่อเด็กหรือเยาวชนผู้ฝ่าฝืนอย่างเหมาะสม เพื่อจะให้ความคุ้มครองต่อประโยชน์สูงสุดของเด็กหรือเยาวชน ซึ่งแต่ละกระบวนการดังกล่าวมาแล้วข้างต้นจะต้องมีการควบคุมหรือกักขังเด็กและเยาวชนไม่ว่าจะเป็นในระยะสั้น ๆ หรือระยะยาวก็ตาม ซึ่งลักษณะของกฎหมายเข้าเมืองควรจะ มีบทบัญญัติที่แน่นอนชัดเจนและให้ความคุ้มครองต่อเด็กหรือเยาวชนมากกว่านี้ มิใช่ทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบใช้ดุลยพินิจเอง ในการที่จะดำเนินคดีต่อเด็กหรือเยาวชนโดยการยื่นฟ้องต่อศาลหรือดำเนินคดีโดยการเปรียบเทียบปรับหรือใช้มาตรการผ่อนตาม มาตรา 54 แห่ง พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ซึ่งในบางรายก็ดำเนินการผ่อนผัน บางรายก็ดำเนินคดีโดยการเปรียบเทียบปรับทำให้มีลักษณะของการเลือกปฏิบัติ ไม่มีความเสมอภาคกันภายใต้กฎหมาย

3.2 พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบใช้กฎหมายโดยการตีความผิดพลาด ทำให้เกิดปัญหาอย่างยิ่ง เช่น กรณีดำเนินคดีต่อเด็กหรือเยาวชนที่อายุยังไม่เกิน 14 ปีบริบูรณ์ ด้วยการเปรียบเทียบปรับ โดยอ้างถึงบทบัญญัติตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2534 มาตรา 50 วรรคแรก โดยไม่คำนึงถึงบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 73 และ 74 เพราะเด็กในเกณฑ์อายุเช่นนั้นไม่สามารถจะรับโทษได้ และกฎหมายทั้ง 2 ฉบับ ก็มีได้มีความขัดหรือแย้งกันแต่อย่างใดดังกล่าวแล้วข้างต้น แต่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบบังคับใช้กฎหมายโดยตีความผิดพลาดไปเอง โดยเข้าใจว่ามีอำนาจตามมาตรา 50 วรรคแรก แห่ง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2534 สามารถดำเนินคดีโดยการเปรียบเทียบปรับเด็กหรือเยาวชนได้ในทุก ๆ กรณี ซึ่งอันที่จริงแล้วไม่สามารถกระทำได้ในทุกกรณีโดยจะต้องคำนึงถึงบทบัญญัติใน ป.วิ.อาญา มาตรา 37, 38 และ 39 และต้องคำนึงถึงบทบัญญัติใน ป.อาญา มาตรา 74 และ 75 ด้วย

3.3 ตาม พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 11 และ 18 ซึ่งมีบทกำหนดโทษตามมาตรา 63

มาตรา 11 บุคคลซึ่งเดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรจะต้องเดินทางเข้ามาหรือออกไปตามช่องทาง ด่านตรวจคนเข้าเมือง เขตท่า สถานีหรือท้องที่และตามกำหนดเวลา ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีจะได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 18 พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจบุคคลซึ่งเดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักร

เพื่อการนี้ บุคคลซึ่งเดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรต้องยื่นรายการตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง และผ่านการตรวจอนุญาตของพนักงานเจ้าหน้าที่ของด่านตรวจคนเข้าเมืองประจำเส้นทางนั้น

มาตรา 63 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 11 หรือมาตรา 18 วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี และปรับไม่เกิน 20,000 บาท

ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง มีสัญชาติไทยต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 2,000 บาท

ดังกล่าวมาแล้ว พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 เป็นบทบัญญัติที่ยังขาดบทบัญญัติที่จะมุ่งคุ้มครองเด็กหรือเยาวชนไว้โดยเฉพาะบทบัญญัติดังกล่าวอย่างมานี้ หมายความว่ากรณีผู้ฝ่าฝืนถ้าเป็นเด็กหรือเยาวชนต่างตัวจะต้องถูกดำเนินคดีโดยทางศาลแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้นเพราะเนื่องจาก มาตรา 84 แห่ง พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ไม่ได้ให้อำนาจต่อคณะกรรมการเปรียบเทียบที่จะทำการเปรียบเทียบเองหรือมอบอำนาจให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบทำการเปรียบเทียบแทนได้ แต่ถ้ากรณีเป็นเด็กหรือเยาวชนคนไทยเป็นผู้ฝ่าฝืน พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมีอำนาจที่จะทำการเปรียบเทียบได้เพราะ มาตรา 84 แห่ง พ.ร.บ.เดียวกัน ได้ให้อำนาจไว้โดยคณะกรรมการเปรียบเทียบมอบอำนาจให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบทำการเปรียบเทียบได้ ส่วนในเรื่องของอัตราโทษก็มีความแตกต่างโดยบทบัญญัติ มาตรา 62 วรรคสอง กำหนดให้มีโทษปรับสถานเดียวไม่เกิน 2,000 บาท และคณะกรรมการเปรียบเทียบได้มอบอำนาจไว้ให้เปรียบเทียบปรับไม่เกิน 1,000 บาท แต่ถ้าหากกรณีเด็กและเยาวชนต่างตัวเป็นผู้ฝ่าฝืนต้องดำเนินคดีโดยทางศาล โดยมีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี และปรับไม่เกิน 20,000 บาท จึงแสดงให้เห็นถึงความไม่เสมอภาคที่รัฐภาคีจะเคารพและประกันสิทธิตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่จะให้เด็กแต่ละคนที่อยู่ในเขตอำนาจของตนโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติไม่ว่าชนชาติใด ๆ โดยไม่คำนึง เชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทาง

การเมืองหรือทางอื่น ต้นกำเนิดทางชาติ ชาติพันธุ์ หรือสังคม ทรัพย์สิน ความทุพพลภาพ การเกิดหรือสถานะอื่น ๆ ของเด็ก หรือบิดามารดาหรือผู้ปกครองตามกฎหมาย* และขัดต่อหลักการในเรื่องที่รัฐภาคีจะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมและเป็นที่พึงปรารถนาให้กำหนดมาตรการที่จะใช้กับเด็กเหล่านั้นโดยไม่ต้องอาศัยกระบวนการทางตุลาการ** ทั้งนี้โดยมีเงื่อนไขว่าสิทธิมนุษยชนและการคุ้มครองตามกฎหมายจะได้รับการเคารพอย่างเต็มที่อยู่ ตัวอย่างที่เห็นจริงเป็นการแบ่งแยกเด็กเยาวชนไทยกับเด็กเยาวชนต่างด้าวอย่างสิ้นเชิง จึงเห็นควรต้องปรับปรุงในส่วนนี้

* อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 2.1

** อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 40.3 ข)